

מונולוג של טומי לפיד:

עוכרה. עובד מאוד בכיר בטלוויזיה צילצל אליי לאחרונה ואמר לי „אני מתגעגע אליך“ פשוט כך.

כשאני מביט היום לאחור, אני מבין שאולי תקפו אותי והתנגדו לי כל־כך בזמנו, כי הייתי המינור הראשון של הליכוד בתקופת שילטונו, והיה קשה להתרגל לכך.

יש שולחן קבוע בבית־הקפה ה־סיפריה לגידעון סאמט. ליצחק ליבני ולי המאפיין של שלושתנו, שכולנו היינו בתפקידים בכירים בניהול — סאמט היה עורך־המשנה של הארץ.

וליבני ואני היינו מנכ״ל רשות השידור. העמדה הזאת נותנת לנו גם הרגשה של „אינסייד“ וגם הרגשה של „אאוטסייד“. לא, לא, אין לנו בכלל הרגשה שהגענו כבר למה שיכולנו, מה פיתאום! אני חושב שלגידעון צפוי עוד תפקיד גדול בעיתונות, אני קופץ עכשיו לעולם הפוליטיקה. ויצחק? יצחק תפס מין שלושה. הציעו לו המון מישרות, כמה מהן מפתות ביותר, והוא רחב. הוא היה רוצה להיות שנית מנכ״ל רשות־השידור. אני, בזמנו, רציתי. כיום לא. קי שה להסביר את זה. עברתי את השלב.

לנשק תינוקות

חזרתי ל„מעריב“. כשהלכתי לרשות־השידור, ידעתי שבכך אני מסכן את סיכויי להיות עורך־העיתון ומבחינה זאת שילמתי את המחיר. רצתי להיות עורך־מעריב. אני לא רוצה להכיר על שאר המועמדים. מבחינתי, היה מאבק ביני לבין עידו דיסנצ'יק, והוא זכה. אולי זה בצדק, מבחינתו, רחי ברשות־השידור, הוא ניהל את המי אבקים של העיתון, המאבקים היומיומיים.

הנה, עוד טלפון. הוא לא חדל מלצלצל מאז הפירסומים על מינויי למוכ״ל המפלגה הליברלית החדשה. חזרתי לימים ההם, לימים של רשות־השידור. אבל אז לא היה לי כזה קשר טוב עם אנשים, אזרחים. זה מפני שהייתי מוקף במוכירות, עוזרים — אנשים שחצצו ביני לבין הציבור. אני לא מתגעגע לתקופה הזאת. יש תפקידים שאחריהם הכל נראה קטן. כזה הוא תפקיד מנכ״ל רשות־השידור, וראוי אבל במשך חמש שנות כהונתי, פרט לכך שהיה חיץ ביני לבין הציבור. לא יכולתי להביע את דעתי על המתרחש במדינה. אז נכון שרציתי לכהן שנית בתפקיד, אבל יש פיצויים על התיסכול. עיקר הפיצוי היה שיכולתי להביע את דעותיי שנית במעריב, ושגידעון לביארי הציע לי לחזור ולהגיש תוכנית ברדיו.

אני מודה: רציתי לשוב לכהן כרישות־השידור. אני לא מנסה להסתיר את זה. פשוט לא רציתי שהם יפטרו אותי מטעמים פוליטיים. לא רציתי שיושיבו שם אדם אחר רק מטעמים אלה. הרי בימין — אפילו שיצא לי דימוי ימני — חשבו שנהגתי יותר מדי בליברליות. יכולתי בקלות להישאר מנכ״ל רשות־השידור קדנציה נוספת, לוא נהגתי על פי הציפיות של אנשים בימין. אבל כנכונות: כשאני רואה מה קורה שם היום, אני לא מקנא במחליפי, אורי פורת.

את זוכרת שבתקופת כהונתי אמרו באירופה: „עוד יתגעגעו אל טומי ל־פיד“. אז אני באמת מקבל המון טל־פונים מעובדי ברשות. לוא הייתי זור כה אז לאותה מידה של אהרה בה אני זוכה כיום, היה לי הרבה יותר קל לנהל. הייתי עובד בהרגשה טובה יותר, אולי. עד עצם היום הזה, שנתיים לאחר שסיימתי את תפקידי כמנכ״ל, עוצרים אותי אנשים ברחוב ומציפים אותי בגלי־אהרה. לעבור מהחוב פרישמן לגורדון לוקח לי 20 דקות! הנה, עכשיו — עצר אותי בדרך ארם וצעק לעברי: „למה עזבת?״

שנתיים תמימות סירבתי בכלל להתייחס לנושא הזה הקרוי רשות־השידור. סירבתי בכלל לדבר על זה, לי הזכיר את זה במילה. זאת הפעם הראשונה שאני בכלל פותח את הפה בי נושא. במכת לאחור, כשאני מנסה ל־נתח מה אירע שם אחרי שעזבתי, או מסתבר כי מדיניות „היד הקשה“, שכל־כך זוכרים לי אותה, הצריקה את עצמה.

במדינה

מיפלגות יום הארמה

התנועה המתקדמת לא הצליחה לקיים שביתה כללית. אך היא שברה את המונופול של רק״ח

קבעה שלא תהיה שביתה כללית, כמו בשנים עברו. **שכירים, עיתון, כסף.** כנגד החלטה זו התקוממה התנועה המתקדמת. היא הכריזה על שביתה. היה ברור לה שלא תוכל לגרום לשביתה כללית, מול התנגדותה הוועמת של רק״ח, שביצרה את כוחה ושילטונה במשך 37 שנים. יתר על כן, מכיוון שביתת המישפט פסק לאחרונה שמוטר לפטר כלי פיצויים עובד השוכנת מטעמים פוליטיים, ביקשה המתקדמת מפועלים שלא לשבות. מטרת המתקדמת: להפגין את חשיבות היום לציבור הערבי, ותוך כדי כך גם להוכיח כי לרק״ח שוב אין מונופול על הציבור הערבי. כוונה זו הושגה. השביתה עצמה הייתה חלקית. היא לא נגעה כמעט לפועלים, שיצאו לעבודה, אך הצליחה בכת־ספר רבים, שם נעדרו התלמידים. העצרות של המתקדמת התחרו בעצי רות של רק״ח, אף שהיו קטנות יותר. אך לא זה היה העיקר. התוצאה העיקרית הייתה שהוכח כי רק״ח אינה עוד הכוח הבלעדי ברחוב הערבי. היא עדיין הכוח החזק ביותר, בעלת צבא של שכירים וחצי־שכירים, עיתון יומי,

אין עוד מי שמטיל ספק בכך שלפני עשר שנים ביצעה הממשלה ראו, בהגת יצחק רבין, מעשה־שטות מונומני טאלי. הוא נקרא „יום הארמה“. הממשלה החליטה או להפקיע שטחים נרחבים מידי ערבים, כדי להרחיב ערים יהודיות שנועדו „ליהרד“ את הגליל. כיום עוכרות ערים אלה בהררי גה לדיים ערביות. כאשר אירגנו הערבים יום של הפגנות, פקד אלוף פיקוד הצפון ראו, רפאל איתן, לפתוח באש. שישה ערבים נהרגו, עשרות נפצעו. כך הטביע רפול כפעם הראשונה את רישומו הקטלני על חיי המדינה. התוצאה של יום־הארמה, 1976, הייתה דרמאטית. כיום חל שינוי עמוק

ועל שני שולחנות. בחדר הקטן היו פזורים הפצים, שלדיברי הכפריים שימשו במהלך החקירה: רגלי־כיסא, מקלות־עץ, ברליסיגוריות בתוך מא־פרות שניצבו עדיין על תנורים חשמליים, סליל חשמלי ומחטים, שכהם, כך מספרים הנחקרים, נוקבו אוניהם.

ביטחון יום שישי השחור

זה מה שקוראים בבריטניה על המתרחש בדרום־לבנון לפנות־ערב הושלכו חמישה אנשים לרחוב שליר בית־הספר, כולם צועקים ומקצתם חסרי־יכולת לקום על רגליהם. סרן מייקל אוקונור, מפקד היחידה הארית בשקרה, לקח אותם לבית־החולים בתיבנין הסמוכה, שם גם נמצאת המיפקדה הארית. הפצועים נבדקו על־ידי קציני־רפואה של חיל־האוויר.

בשבת לפנות־ערב, כשהישראלים עזבו סוף־סוף את המקום, אף כי נכשלו במאמץ למצוא את אנשיהם, ניגשו בשקט לברוק את הנזקים. דוח־הביטחון הרישמי ציין כי נלקחו מה־מקום 56 גברים ושש נשים, כיניהן אחת בהריון; שלושה בתים פוצצו ורבים אחרים נכוזו ותכולתם שוכרה, דלתותיהם נעקרו בהתפוצצות־דימר; נים; כמה עשרות מכוניות נגנבו. אבל מה שלא צויין ברוב הוא הנזק הסמוי, המסתתר מתחת לפני השטח. „רוב האנשים פה הם מאור שקטים“, הסביר קציני־ביטחון מקומי. אך כל האנשים חיישראלים פגעו בהם יהיו מעשיו חיוב־אללה.“ הוא התכוון למפלגה השיעית הפונרמנטליסטית, החותרת ללוחמת הרבה יותר נמצת בדרום, כדי להרוץ סוף־סוף את הישראלים.

מישמעת־ברזל וכסף. אך התנועה המתקדמת הצעירה, החסרה אמצעים אלה, קיימת. המונופול נשבר.

העלה אותם על נס. כל זה בגלל מעשה מטומטם אחד של רבין ורפול.

מימסר ישן. מבחינה מיפלגתית הפך יום־הארמה כרושה הבלעדי של רק״ח. מהחזיקה כמונופול בלתי מעורער של הרגשות הלאומיים בצייבור הערבי.

אולם הזמנים השתנו. אותם העריבים, שהשתחררו כיום־הארמה מבחינה נפשית, קצו גם באופורופסות של רק״ח, המהווה ברחוב הערבי מימסר ישן, מעובש, שטלטי וברוטאלי. דור חדש של משכילים ערביים החליט לשבור את המונופול של רק״ח. כך קמה התנועה המתקדמת, השותף הערבי ברשימה המתקדמת לשלום.

מאז סוערת המילחמה בין רק״ח והמתקדמת, יום־הארמה העשירי עמד כסימן המילחמה הזאת. רק״ח חותרת בזמן האחרון לשתוף פעולה עם השילטון, כדי לזכות בלגיטימציה. נשיא־המדינה בירך את ועי־הת־רק״ח והזמין השבוע את מאיר ויל־נר לשיחה אישית. רק״ח מצידה החליטה למתן את אירועי יום־הארמה, ולהסתייג מהפגנת־כוח מיפלגתית בעצמות עם. באמצעות מכשיר־השילטון ה־מוסורים שלה, הנושאים שמות שונים,